

7/21134

T.C.
KAMU İHALE KURUMU

İVEDİ

SAYI : 24976074/610- 2466 -9606
KONU: Yazılı Soru Önergesi

13/05/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İLGİ: 22.04.2013 tarih ve 43452547-120.07-119587 sayılı yazınız

İlgi yazınız ile, Ankara Milletvekili Sayın Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ'nin 7/21134 sayılı yazılı soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin Kurum görüşü sorulmaktadır.

7/21134 sayılı yazılı soru önergesinde;

"Kamu İhale Kurumu'na (KİK) yolsuzluk şikayetinde bulunmak için 5 bin TL para yatırmak gerektiği iddiası basında yer almıştır.

Buradan hareketle;

- 1. Kamu İhale Kurumu'na (KİK) yolsuzluk şikayetinde bulunmak için para yatırılması gerektiği bilgisi doğru mudur, doğruysa bu miktar ne kadardır?*
- 2. 2002 - 2013 yılları arasında, yıllara göre Kamu İhale Kurumu'na (KİK) yapılan yolsuzluk şikayetlerinin sayısı kaçtır, bu şikayetler hakkında yapılan işlemler ve elde edilen sonuçlar nelerdir?*
- 3. 2002 - 2013 yılları arasında, yıllara göre Kamu İhale Kurumu'na (KİK) yapılan yolsuzluk şikayetleri sonucunda tespit edilen yolsuzluk ve usulsüzlüklerin sayısı ile bunlara karışanlara verilen cezalar nelerdir?*
- 4. Kamu İhale Kurumu'na (KİK) yolsuzluk şikayetinde bulunmak için para yatırılmasının talep edilmesinin gerekçeleri nelerdir?*
- 5. Avrupa Birliği ülkelerinde yolsuzluk şikayetinde bulunmak için para talep edilen ülkeler hangileridir, ediliyorsa talep edilen miktarlar TL cinsinden nedir?"*

sorularına yer verilmiştir.

Soru önergesinin (2) ve (3) numaralı sorularına ilişkin olarak;

4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi gereğince Kurum, 4734 sayılı Kanuna ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmekle, ayrıca ihalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde idarece yapılan işlemlerde 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikayetleri inceleyerek sonuçlandırmakla görevli ve yetkilidir. 4734 sayılı Kanun kapsamında

gerçekleştirilen ihalelere yönelik olarak Kanunun 54 vd. maddelerinde belirtilen usule uygun olarak itirazen şikayet başvurusu olması halinde, Kurum tarafından yapılan mevzuata uygunluk denetimi sonucunda, anılan maddenin onuncu fıkrasında sayılan başvurunun reddi, düzeltici işlem tesisi ya da ihalenin iptali kararlarından birini almak suretiyle başvuru karara bağlanmaktadır. Buna göre Kurum yaptığı incelemelerde, ihale işlemlerinin 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olup olmadığını incelemekte olup, dosya üzerinden yapılan bu incelemelerde yolsuzluk tespiti söz konusu olmamaktadır.

Bununla birlikte, idarelerce 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelere ve Kuruma yapılan itirazen şikayet başvurularına ilişkin bilgiler Kurumun resmi internet sayfası olan www.ihale.gov.tr sitesinde bulunan KSP ve EKAP linkleri kullanılarak ihale ve sektörel bazda yapılacak sorgulamalar ile kamuoyu tarafından ulaşılabilir haldedir. Ayrıca Kurumun yayınlamış olduğu istatistikler de aynı sitede bulunan istatistikler linki aracılığıyla kamuoyuna sunulmaktadır.

Öte yandan, ihaleye fesat karıştırma suçları Cumhuriyet Savcılarınca araştırılmakta ve yeterli delilin varlığı halinde şüpheliler hakkında kamu davası açılmaktadır. 4734 sayılı Kanunun “İsteklilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında,

“Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir.”

hükmüne yer verilmiş olup, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki ihalelerle ilgili olarak haklarında kamu davası açılanların Kurumca tutulan sicile işlenmesi gerektiğinden, Kurum kayıtlarında sadece bu kapsamda Cumhuriyet Savcılıklarınca Kuruma bildirilenlere ilişkin sicil kaydı bulunmaktadır.

Soru önergesinin (1) ve (4) numaralı sorularına ilişkin olarak;

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasında Kurumun gelirlerine yer verilmiş, ihalelere yönelik olarak yapılacak itirazen şikayet başvurularında alınacak başvuru bedelleri de bu kapsamda Kurumun gelirleri arasında sayılmıştır. Başvuru bedelleri ihalenin niteliğine ve yaklaşık maliyete göre belirlenmiş olup, 2013 yılı için güncellenen başvuru bedelleri en düşük 1.336,00 TL, en yüksek 5.354,00 TL’dir.

4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının ikinci bendinde yer verilen başvuru bedelleri, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile artırılmış olup, bu düzenlemenin gerekçesinde; *“Kuruma yapılan itirazen şikayet başvurularından alınmakta olan başvuru bedeli ihalelerin niteliği ve parasal büyüklükleri göz önünde tutularak yeniden belirlenmekte ve Elektronik Kamu Alımları Platformunun işletilmesi ile ilgili olarak ihtiyaç duyulması halinde sistemden yararlananlardan ücret alınabilmesi öngörülmektedir.”* hususlarına yer verilmiştir.

5812 sayılı Kanunun başvuru bedellerine ilişkin yukarıda yer verilen düzenlemesinin Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesi üzerine, Anayasa Mahkemesi'nin 16.6.2011 tarih ve E:2009/9, K:2011/103 sayılı kararı ile düzenlemenin Anayasaya aykırılık taşımadığına hükmedilmiştir. Yüksek Mahkeme kararının gerekçesinde, düzenlemenin amacının şikayet ve itirazın şikayet başvurusunda bulunacakları iyi niyetli, esas saiki hak arama amacı olan, özenli biçimde hazırlanmış başvurulara sevk etmek, bununla birlikte şikayet ve itirazın şikayet sürecinin hızlı ve etkili biçimde gerçekleşmesini temin etmek olduğunu belirtmiştir.

Bu itibarla; itirazın şikayet başvurularında başvuru bedeli istenmesinin amacı kötü niyetle, ihale sürecinin uzamasına sebebiyet vermek suretiyle kamu hizmeti sunan idarelerin ihtiyaçlarını karşılamalarını engellemeye yahut en azından geciktirmeye matuf başvuruların önüne geçilerek, ihale sürecindeki işlem ve eylemler nedeniyle hak kaybına uğrayan ve iyi niyetle hakkını arayan gerçek veya tüzel kişilerce idari başvuru yolu olan itirazın şikayet başvuru yolunun kullanılmasına imkan tanınmaktadır.

Soru önergesinin (5) numaralı sorusuna ilişkin olarak;

Avrupa Birliği düzeyinde kamu ihalelerine karşı başvuru yolları 89/665/EEC ve 92/13/EEC sayılı Direktifler ile düzenlenmiştir. Direktiflerde başvuru usulü üye ülkelerin tercihinin bırakıldığından, üye ülkeler idari yapı ve tercihlerine göre ihalelere karşı farklı başvuru yolları öngörmüştür. Bu kapsamda bazı üye ülkelerde Kamu İhale Kurumuna benzer yapıda bağımsız inceleme kurumlarının oluşturulduğu, bazı ülkelerde ise doğrudan yargı mercilerine başvurulmasının düzenlendiği görülmektedir.

Söz konusu Direktiflerde ihalelere karşı yapılacak başvurularda alınacak başvuru bedeline ilişkin bir düzenleme bulunmadığından, bu husus üye ülkelerin takdirine bırakılmış ve her ülke başvuru bedeli alınıp alınmayacağı ve alınacaksa ödenecek başvuru bedeli hakkında farklı uygulamalar geliştirmiştir. Genel uygulamaya bakıldığında, ülkelerin büyük çoğunluğunda ihalelere karşı başvuruların ücretli olduğu görülmektedir. Örneğin;

Almanya'da AB eşik değerlerinin üzerindeki ihalelere ilişkin olarak Rekabetin Kısıtlanmasına Karşı Kanun'da federal ve eyalet düzeyinde "Vergabekammer" adı verilen ihalelere karşı itirazları incelemek üzere Şikayet İnceleme Kurulları kurulması öngörülmüştür. İhale Kurulu'na başvuruda talep edilen masraflar harçlar ve harcamalardan oluşmaktadır. Harç ihalenin değerine göre değişiklik göstermekle birlikte, en düşük tutar 2.500 € (5.850 TL), en yüksek tutar ise 50.000 €'dur (117.000 TL). Başvuru harcı hakkaniyet gereği onda birine kadar indirilebileceği gibi, özel durumlarda 100.000 €'ya (234.000 TL) kadar yükseltilebilmektedir. Ayrıca, kamu alımlarının düzenlendiği Rekabetin Kısıtlanmasına Dair Kanunda, ihalelere karşı İhale Kurullarına veya mahkemeye yapılan başvuru baştan beri haksızsa, başvuru sahibi karşı tarafa (idareye ve ihale üzerinde kalan istekliye) başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle verdiği zararı tazmin etmek zorundadır. Bununla birlikte, İhale Kurulu tarafından alınan geçici tedbir niteliğindeki kararlar baştan beri haksızsa, başvuru sahibinin bu kararın uygulanması nedeniyle idarenin uğradığı zararı da tazmin etmesi gerekmektedir.

Avusturya'da kamu alımlarına karşı başvuruları inceleme görevi federal düzeyde 1993 yılında kabul edilen Avusturya Federal Kamu Alımları Kanunu ile kurulan Federal Kamu Alımları Ofisi (Bundesvergabamt) tarafından yerine getirilmektedir. Anılan kuruma başvuruda bulunurken ödenecek tutar işin türü ve yaklaşık maliyete göre değişkenlik göstermektedir.

Çek Cumhuriyeti'nde ihalelere karşı başvurular 2006 yılında kabul edilen Kamu İhaleleri Kanunu'nun 114 üncü maddesi uyarınca Rekabetin Korunması Ofisi tarafından incelenmekte ve sonuçlandırılmaktadır. Anılan kuruma yapılacak başvurularda şikayetçi tarafından teklif edilen bedelin %1'i oranında teminat yatırılması gerekmektedir. Ancak bu tutar her halükarda 50.000 CZK'nın (4.548 TL) altında ve 2.000.000 CZK'nın (181.922 TL) üstünde olamaz. Başvurunun haklı bulunması durumunda teminat iade edilmekte, aksi durumda gelir kaydedilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Bakan